

ADVIES

Strategische uitvoerbaarheidsstudie betreffende de vestiging van een biomethanisatie-eenheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

21 februari 2019

Aanvrager	Minister Céline Fremault
Aanvraag ontvangen op	18 december 2018
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Aanvraag behandeld op	21 januari 2019
Advies uitgebracht door de Plenaire zitting van	21 februari 2019

Vooraf

De opportuniteit om een biomethanisatiecentrale te vestigen op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt sedert verschillende jaren onderzocht. Alvorens enige beslissing hieromtrent te nemen, moet men over volledige en objectieve informatie beschikken wat betreft de Brusselse organische afvalstromen die op termijn door biomethanisatie op een nuttige manier kunnen worden gevaloriseerd.

Bijgevolg had de Regering de minister van Leefmilieu en Energie, evenals de staatssecretaris voor Openbare Netheid de opdracht gegeven om op onafhankelijke wijze de studies te laten verrichten die nodig zijn om de opportuniteit van een dergelijke industriële installatie te onderzoeken (op economisch, sociaal, ecologisch, ruimtelijk en energetisch vlak, evenals wat betreft het afvalbeheer te Brussel en de volksgezondheid).

In maart 2018 werd een informatiematinee en debatten georganiseerd teneinde aan verschillende actoren, waaronder de Raad, de lopende studies voor te stellen. Tijdens deze zitting vroegen heel wat deelnemers om over de evoluties in dit dossier op de hoogte te worden gehouden.

Aan deze vraag werd voldaan, in de mate waarin de verschillende studies betreffende de installatie van een biomethanisatie-eenheid in het Brussels gewest aan de leden van de Raad werden voorgesteld. **De Raad** brengt op basis van deze informatie het volgende advies uit.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Gemengde strategie

De Raad steunt de gemengde strategie zoals deze vandaag wordt uitgewerkt. Immers, terzelfder tijd als de ontwikkeling van de gecentraliseerde inzameling van biologisch afval en de verwerking ervan (in aerobe composteereenheden (NVDR: die zich alleen kunnen ontwikkelen in de aanwezigheid van lucht of zuurstof) of in een gecentraliseerde biomethanisatie-installatie) vindt hij het nodig dat ook de inspanningen voor een beperking van de productie van bioafval en ter bevordering van gedecentraliseerde initiatieven (individueel / collectief / lokaal composteren, oprichting van korte-omloopinzamelingen of niche-inzamelingen...) worden verdergezet.

Micro-installaties voor biomethanisatie

Wat betreft het gedecentraliseerd beheer van biologisch afval, stelt **de Raad** voor om de mogelijkheden van micro-installaties voor biomethanisatie te onderzoeken, ondanks het feit dat de economische omstandigheden nog niet gunstig zijn voor de installatie ervan. Hij wijst erop dat dit soort van oplossingen op Europees vlak wordt onderzocht, met name in het kader van het project “decisive 2020” (<http://www.decisive2020.eu>).

1.2 Drie scenario's

De Raad vindt dat het hem niet toekomt om zich uit te spreken over het scenario waaraan de voorkeur moet worden gegeven. Het lijkt hem evenwel zo dat het scenario “S3 : biomethanisatie met energetische roeping” moet worden uitgesloten, en wel omwille van de volgende elementen :

- de aanzienlijke grondoppervlakte die noodzakelijk is;
- de hogere kostprijs;
- de ermee verbonden onzekerheden (met name de afhankelijkheid van de invoer van biologisch afval);
- de overproductie van compost;
- de productie van afvalwater dat moet worden verwerkt.

De Raad is tenslotte de mening toegedaan dat de verwerking van biologisch afval door een proces van compostering of biomethanisatie beter past in het kader van de doelstellingen die op het Europese niveau zijn bepaald (inzake afvalbeheer of de productie van hernieuwbare energie) dan een verwerking door verbranding (ondanks de warmtewinning).

Scenario "Business as Usual"

De Raad deelt de wil om biologisch afval te verwerken volgens de milieu- en energetische verbintenissen die door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn aangegaan. Hij stelt vast dat dit voornemen heeft geleid tot de studie van de drie scenario's die voorkomen in de verschillende studies die hem zijn voorgelegd. Hij vindt evenwel dat het interessant zou zijn geweest om ook een scenario "business as usual" te onderzoeken.

1.3 Werkgelegenheid

De Raad neemt er akte van dat de arbeidsintensiteit van aerobe composteereenheden en van een gecentraliseerde biomethanisatie-eenheid laag zal zijn. Immers, inzake beheer en verwerking van biologisch afval blijft de inzameling het meest arbeidsintensief. Hij wijst er evenwel op dat de keuze van het type installatie (composteren of biomethanisatie) wel een invloed zal hebben op het profiel van de werknemers die zullen worden tewerkgesteld. In dit opzicht zal het scenario "S1 : alternatief voor biomethanisatie" waarschijnlijk het grootste aantal arbeidsplaatsen voor laaggeschoolden creëren.

De werking van een biomethanisatie-installatie vereist de aanwezigheid van opgeleide werknemers. **De Raad** wijst bijgevolg op de noodzaak van een overeenstemming tussen de gezochte werknemersprofielen en de realiteit van het Brusselse bestand van werkzoekenden. Hij stelt voor om desgevallend opleidingen te organiseren teneinde de Brusselse werkzoekenden toe te laten om zich voor de toekomstige arbeidsplaatsen kandidaat te stellen.

De Raad neemt tot slot akte van het feit dat "het niveau van vervuiling van huishoudelijk biologisch afval (...) steeds een fase van mechanische scheiding van organische en niet-organische deeltjes (zal vereisen) om de reststoffen stroomop- en stroomafwaarts van de biologische verwerking te verwijderen". Hij vraagt bijgevolg om te waken over de kwaliteit van de arbeidsomstandigheden van de personen aan wie deze taak zal worden toevertrouwd.

1.4 Grondoppervlakte

De Raad stelt vast dat de grondoppervlakte die noodzakelijk is voor de ontplooiing van de installatie(s) aanzienlijk zal zijn, en dit ongeacht het weerhouden scenario.

Aangezien de vraag naar grond in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest groot is, pleit **de Raad** ervoor dat de keuze van een scenario op een ernstige en omzichtige manier zou gebeuren. Hij vraagt bovendien met aandring dat bij deze keuze zou worden toegezien op een goede coördinatie van alle besturen

die mogelijkwijze terreinen ter beschikking kunnen stellen (Haven van Brussel, Citydev, Mobiel Brussel, enz.).

De Raad vraagt zich tenslotte af in welke mate de raming van de kostprijs van de benodigde gronden, op basis waarvan de “financiële analyse” is gevoerd, met de werkelijkheid strookt (NVDR: 250€/m²).

1.5 Juridisch-financiële montage

De Raad stelt vast dat de drie volgende juridisch-financiële montages worden overwogen :

- een model in regie;
- een concessie voor diensten;
- een concessie voor werken.

De Raad vraagt zich af waarom men in het denkproces geen publiek-private samenwerking heeft opgenomen.

1.6 Coherentie met de Brusselse bijdrage tot het Nationaal Energie-Klimaatplan 2030

De Raad vraagt om te waken over de coherentie van de ambities die in de verschillende studies betreffende de vestiging van een biomethanisatie-eenheid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn gevoerd, enerzijds, en de maatregelen die in het kader van de Brusselse bijdrage tot het Nationaal Energie-Klimaatplan 2030 worden overwogen, anderzijds.

Hij stelt zich meer bepaald vragen bij de coherentie van het plan om biogas te zuiveren en samen te persen om het in biomethaan om te zetten - teneinde het opnieuw in het aardgasnetwerk te kunnen injecteren – en de maatregel die in het kader van de Brusselse bijdrage tot het Nationaal Energie-Klimaatplan 2030 wordt overwogen en die voorziet dat men “met de actoren van de sector, de federale overheid en de omliggende gewesten samenwerkt om tegen 2030 een actieplan op te stellen dat moet leiden tot de gefaseerde ontmanteling van het distributienetwerk voor aardgas tegen de horizon 2050”.

*
* *
*